

**ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยราชธานี**
**The factors affecting to internal quality assurance success
in Faculty lever of Ratchathani University**

กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์¹

ศุภชัย จันทร์งาม²

วิมลมาศ รัตน์³

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิชาและศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิชา ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และคณาจารย์ ใน 6 คณะวิชา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยปัจจัย 12 ด้าน โดยเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะวิชา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21) และพบว่าปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพในระดับคณะวิชาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน / ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

Abstract

The purposes of this research were to identify factors needed to implement the internal quality assurance and factors leading to their accomplishment at the faculty level. 105 samples comprised in this study, including executives, and faculty members in 6 Faculties in Ratchathani University. The data were collected by using the questionnaires towards 12 factors to implement quality assurance. The statistic used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression. The results indicated that the overall rating for factors to implement internal quality assurance at the faculty level were at the medium levels ($\bar{X}$ = 3.21). Factor that statistically predicted the accomplishment of quality assurance at a significant level of .01 was the involvement to implement quality assurance and support of original affiliation.

Keywords: Internal quality assurance / Factors Affecting to Success

¹ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

³ ภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชธานี

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องทำอยู่แล้ว การประกันคุณภาพจึงไม่ใช่เรื่องใหม่ หรือเป็นเรื่องแปลกแยกไปจากงานปกติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานโดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการผดุงรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันต่างๆ จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับคณะวิชาซึ่งเป็นระดับที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการเรียนการสอนการสร้างความรู้และการบริการวิชาการแก่สังคมสถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบันหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพในระดับนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยราชธานี ได้เริ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2547 โดยมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับคณะและระดับสถาบันผลการประเมินภายในอยู่ในระดับดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะวิชาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชธานี เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางเสนอให้คณะกรรมการประกันคุณภาพและคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาพิจารณาดำเนินการเพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามนโยบายของมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

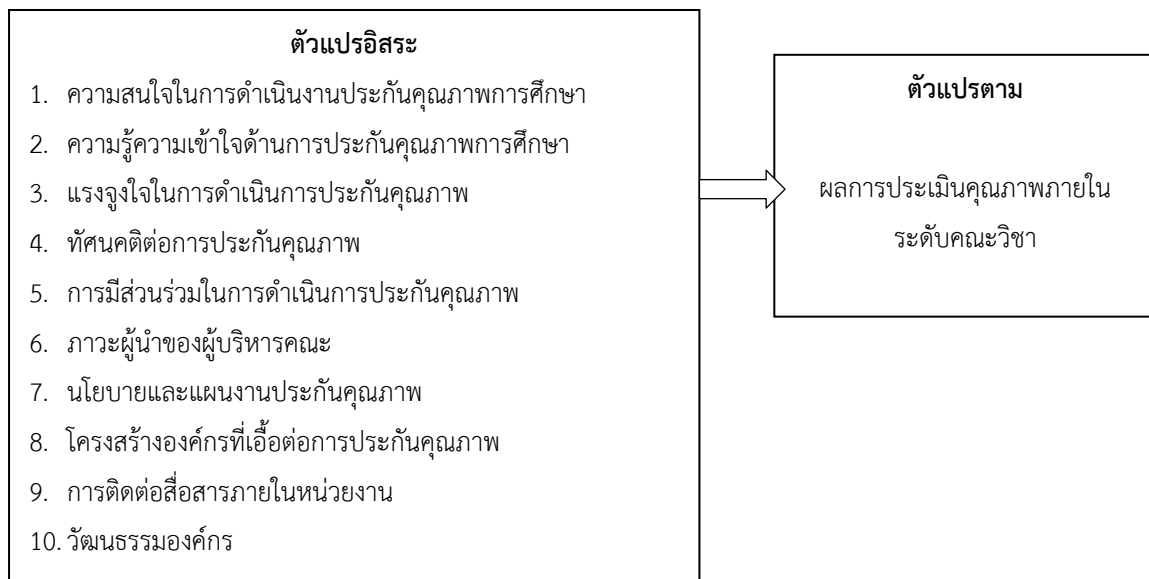
- 2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะวิชา
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะวิชา
- 2.3 เพื่อเป็นแนวทางให้คณะวิชา บริหารจัดการเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพให้ต่อเนื่องและยั่งยืน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ และผู้วิจัยสร้างกรอบแนวคิดดังนี้

ตัวแปรอิสระ เป็นตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยปัจจัยในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะวิชา

ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรเกี่ยวกับผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะวิชา

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ผู้บริหารและคณาจารย์ในระดับคณะวิชามหาวิทยาลัยราชธานีจำนวน 184 คนกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 126 คนทำการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 105 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 83

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ ตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา
2. ตัวแปรตาม คือ ตัวแปรเกี่ยวกับผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะวิชา

อุปกรณ์และวิธีการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของคณะวิชาจำนวน 12 ข้อการหาคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง .80-1.00

มีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	ระดับมากที่สุด
4	ระดับมาก
3	ระดับปานกลาง
2	ระดับน้อย
1	ระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย กำหนดช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

ช่วงคะแนน	การแปลความหมาย
4.51-5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง ระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง ระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง ระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดให้เขียนปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในระดับคณะวิชาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพกับผลการประเมินคุณภาพภายในระดับคณะวิชาโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 80.95 เป็นเพศชาย 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.05 เป็นผู้ที่มิอายุ 25 – 35 ปีมากที่สุด จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 35.24 รองลงมาคือ อายุ 36 – 45 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 อายุมากกว่า 45 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 25.71 และไม่เกิน 25 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10.48 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 88.57 และระดับปริญญาเอก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11.43 ตำแหน่งปัจจุบันเป็นอาจารย์ผู้สอน จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 และตำแหน่งผู้บริหารจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มากที่สุด จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 35.24 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 5 ปี และ 11-15 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 27.62 และอายุงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.52 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	20	19.05
	หญิง	85	80.95
รวม		105	100
2. อายุ	ไม่เกิน 25 ปี	11	10.48
	25 – 35 ปี	37	35.24
	36 – 45 ปี	30	28.57

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
	มากกว่า 45 ปี	27	25.71
รวม		105	100
3.ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
	ปริญญาตรี	0	0
	ปริญญาโท	93	88.57
	ปริญญาเอก	12	11.43
รวม		105	100
4.สถานภาพในการปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร	15	14.29
	อาจารย์ผู้สอน	90	85.71
รวม		105	100
5.ประสบการณ์การทำงาน	ต่ำกว่า 5 ปี	29	27.62
	5-10 ปี	37	35.24
	11-15 ปี	29	27.62
	มากกว่า 15 ปี	10	9.52
รวม		105	100

2.ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในระดับคณะวิชา โดยภาพรวม และรายด้าน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับการปฏิบัติตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
1. ความสนใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	3.30	0.59	ปานกลาง
2. ความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	3.52	0.94	มาก
3. แรงจูงใจในการดำเนินการประกันคุณภาพ	2.90	0.75	ปานกลาง
4. ทักษะคิดต่อการประกันคุณภาพ	3.06	0.69	ปานกลาง
5. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ	3.31	0.95	ปานกลาง
6. ภาวะผู้นำของผู้บริหารคณะ	3.01	0.83	ปานกลาง
7. นโยบายและแผนงานประกันคุณภาพ	3.20	0.81	ปานกลาง
8. โครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพ	3.17	0.91	ปานกลาง
9. การติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงาน	3.36	0.80	ปานกลาง
10. วัฒนธรรมองค์กร	3.36	0.52	ปานกลาง
11. การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด	3.12	0.68	ปานกลาง
12. มีวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อปฏิบัติงาน	3.17	0.78	ปานกลาง
รวม	3.21	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่าปัจจัยในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะวิชาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.21) พิจารณารายด้าน พบว่า

ปัจจัยที่มีคะแนนเฉลี่ยในการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา(ค่าเฉลี่ย = 3.52)การติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงาน(ค่าเฉลี่ย = 3.36)วัฒนธรรมองค์กร(ค่าเฉลี่ย = 3.36)และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ(ค่าเฉลี่ย = 3.31)โดยปัจจัยที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด(ค่าเฉลี่ย = 3.12) และแรงจูงใจในการดำเนินการประกันคุณภาพ(ค่าเฉลี่ย = 2.90)

3.ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเมื่อใช้ปัจจัยเป็นตัวพยากรณ์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในเมื่อใช้ปัจจัยทั้ง 12 ด้าน เป็นตัวพยากรณ์

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.Eb	Beta	t	p
1. ความสนใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา (X ₁)	.050	.071	.060	.706	.482
2. ความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (X ₂)	.060	.075	.117	.810	.420
3. แรงจูงใจในการดำเนินการประกันคุณภาพ(X ₃)	.055	.059	.086	.934	.353
4. ทักษะติดต่อการประกันคุณภาพ(X ₄)	.025	.073	.036	.348	.728
5. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ(X ₅)	.189	.051	.369	3.689	.000
6. ภาวะผู้นำของผู้บริหารคณะ(X ₆)	-.020	.054	-.033	-.361	.719
7. นโยบายและแผนงานประกันคุณภาพ(X ₇)	.018	.077	.030	.232	.817
8. โครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพ(X ₈)	.007	.073	.014	.101	.920
9. การติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงาน(X ₉)	-.037	.059	-.060	-.620	.537
10. วัฒนธรรมองค์กร(X ₁₀)	.019	.089	.020	.212	.833
11. การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด(X ₁₁)	.198	.071	.274	2.776	.007
12. มีวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อปฏิบัติงาน(X ₁₂)	.082	.059	.131	1.387	.169
Constant	1.219	.372		3.276	.001

R = .775, R Square = .571

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (multiple R) = 0.755

ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R square) = 0.571

สัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ที่ปรับแล้ว (adjusted R square) = 0.515

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (standard error) = 0.33993

จากตารางที่ 3 พบว่า R² = .571 แสดงว่าปัจจัยด้านต่างๆ ที่กำหนดอธิบายผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะวิชาได้ 57.1% ส่วนอีก 42.9% เกิดจากอิทธิพลของปัจจัยอื่นที่ไม่ได้นำมาพิจารณา

ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ระดับคณะวิชาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา (X₅) และการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด (X₁₁) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการพยากรณ์ผลสำเร็จในการดำเนินการประกัน

คุณภาพภายใน ระดับคณะวิชา (Y') เท่ากับ 0.755 ค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R square) เท่ากับ 0.571 ซึ่งหมายความว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา (X₅) และการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด (X₁₁) สามารถพยากรณ์ผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับคณะวิชาได้ถึงร้อยละ 75.5 ค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ที่ปรับแล้ว (adjusted R square) เท่ากับ 0.515 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (standard error) เท่ากับ 0.33993

ดังนั้นปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา (X₅) และปัจจัยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด (X₁₁) สามารถพยากรณ์ผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับคณะวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$Y' = 1.219 + 0.189X_5 + 0.198X_{11}$$

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา (X₅) และการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด (X₁₁) สามารถพยากรณ์ผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับคณะวิชาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยราชธานี มีประเด็นอภิปรายที่น่าสนใจดังนี้

1. จากการศึกษาปัจจัยในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิชาพบว่ามีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 2 ด้านโดยมีปัจจัย ความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยราชธานีได้มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในมาอย่างต่อเนื่องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน จึงทำให้ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยต้องมีการดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายและระบบของมหาวิทยาลัยและถือว่างานประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับที่ต้องปฏิบัติ รวมทั้งมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรมด้านการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีงานวิจัยของเก็จกนกเอื้อวงศ์ (2546) พบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาได้แก่ปัจจัยด้านภาวะผู้นำด้านวัฒนธรรมองค์การด้านบุคลากรด้านโครงสร้างองค์การด้านวัสดุอุปกรณ์ด้านสภาพทางกายภาพด้านสังคมและด้านการเมืองสอดคล้องกับดุชฎิโยเหลา (2545) พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพได้แก่ภาวะผู้นำทางความคิดพฤติกรรมการสื่อสารการรับรู้คุณลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษาความร่วมมือการยอมรับไว้วางใจเพื่อให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและคุณภาพทางการศึกษา ทั้งนี้ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นเพราะการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพถือเป็นหน้าที่ที่เพิ่มมาจากภาระงานปกติ และเป็นนโยบายที่บุคลากรต้องปฏิบัติ มิได้มีการให้สิ่งจูงใจเป็นกรณีพิเศษดังนั้นอาจเป็นผลให้ความคิดเห็นด้านแรงจูงใจในการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดสอดคล้องกับดุนุชาสลิวงศ์ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานของนักประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งพบว่าทั้งแรงจูงใจและงบประมาณเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพ

2. การศึกษาปัจจัยที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิชาซึ่งพบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545)

ที่ได้กล่าววาทศาสตร์ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีเงื่อนไขด้านปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารการทำงานเป็นทีมการสร้างวัฒนธรรมและความรู้ความเข้าใจการกำหนดผู้รับผิดชอบการวางแผนและการกำกับดูแลการมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของเก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546)ซึ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพคือปัจจัยด้านภาวะผู้นำโดยใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและได้มีการศึกษาถึงประเด็นที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพประเด็นหนึ่งคือการขาดความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในสถานศึกษา ส่วนการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพประสบความสำเร็จ หน่วยงานต้นสังกัดจึงต้องส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมด้านการประกันคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและสม่ำเสมอเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่ามีปัจจัย 2 ประการที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพระดับคณะวิชา ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดทั้งนี้ สถาบันควรมีส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

ประเด็นที่ควรมีการส่งเสริมคือการจูงใจให้การดำเนินการประกันคุณภาพ ได้แก่ การพิจารณาผลประโยชน์ตอบแทนให้กับผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพในระดับคณะวิชาซึ่งพบว่าค่าเฉลี่ยในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
2. ควรมีการวิจัยติดตามผลการนำปัจจัยความสำเร็จตามผลการวิจัยที่ได้ไปทดลองปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในระดับคณะวิชาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา .2546. การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS For Windows. กรุงเทพมหานคร : บริษัทธรรมสาร จำกัด
- เก็จกนก เอื้อวงศ์.2546. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัยภาค วิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- دنخا สลึงค์.2556.นักประกันคุณภาพการศึกษา: การเป็นตัวแทนแห่งการเปลี่ยนแปลงนวัตกรรม. วารสารนักบริหาร.ปีที่ 33. ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม)
- ดุษฎี โยเหลา. 2545. ปัจจัยระดับบุคคลและรับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 1. ศรีนครินทรวิโรฒ.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2558.คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับอุดมศึกษาพ.ศ.2557.กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก., 2545
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). 2555.คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก
รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับอุดมศึกษา.สมุทรปราการ: บริษัทออฟเซ็ทพลัสจำกัด.